

FRANKERING VAN DIENSTBRIEVEN

De vertrouwde "dienst-enveloppen" behoren tot het verleden; De regering heeft - uit bezuinigingsoverwegingen - besloten dat met ingang van 1 januari 1984 ook de overheid haar post moet frankeren. Met dit kabinetsbesluit is artikel 29 van het "Postbesluit 1955" buiten werking gesteld; 1) in dat artikel was vastgesteld dat dienststukken niet gefrankeerd behoeften te worden en dat voor de voldoening van porten en aantekenenrechten jaarlijks een bedrag aan de PTT werd betaald door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

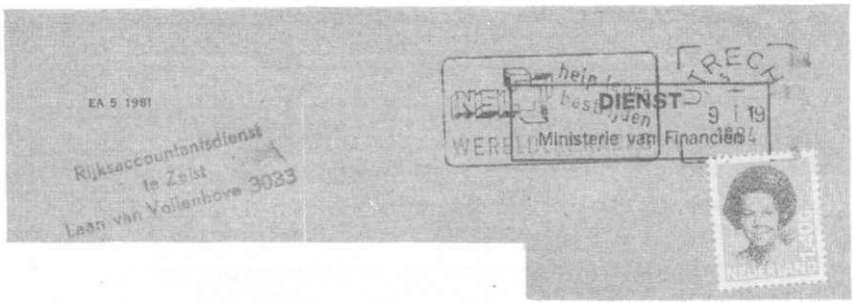
Zonder diepgaand op deze materie in te gaan wil ik U attent maken op enkele wellicht filatelistische aspecten. De regeling is nogal snel doorgevoerd en stuitte aanvankelijk op nogal grote bezwaren bij de verschillende diensten. En zo kunt U uit de beginperiode (vanaf 1 januari 1984) een aardige verscheidenheid van - nu gefrankeerde - dienstbrieven aantreffen! Er zijn verschillende mogelijkheden gebruikt om aan de frankeerverplichting te voldoen:

1. het gebruik van postzegels, al dan niet over het oude omlinjnde kader "dienst" (zie Afb.1).
2. het gebruik van een frankeermachine (zie Afb.2).
3. het aanbieden van de post als "partijen-post" met de aanduiding "port betaald" (zie Afb.3)

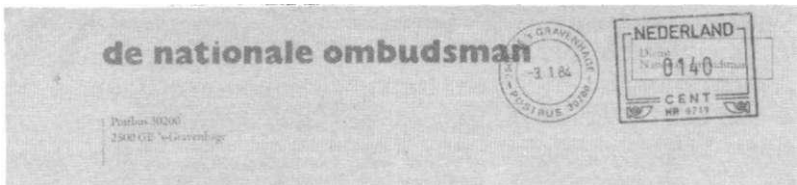
In dit geval is er een overgangsmaatregel van kracht die bepaalt dat tot 1 april 1984 de stukken die als partijen-post (met aanbiedingsformulieren) worden aangeboden de aanduiding "dienst" mogen dragen en beschouwd worden als te zijn voorzien van de aanduiding "port betaald".

- BELASTINGAANGIFTEN

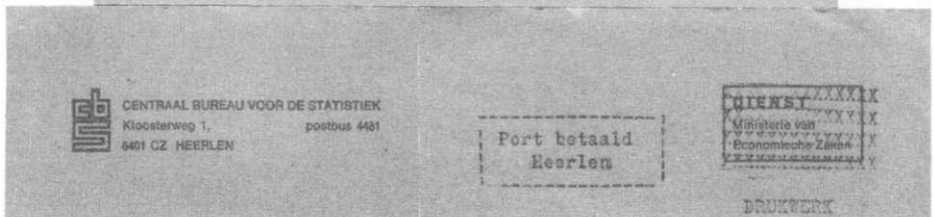
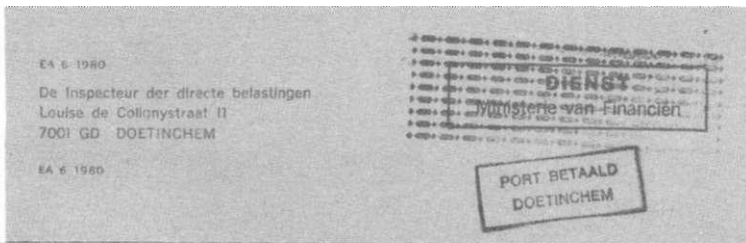
Niet alleen de overheid verstuurde "dienstpost", ook U en ik, namelijk de retourenveloppen. Denk b.v.

- 1) Fragment van een "dienstbrief", nu echter gefrankeerd met een postzegel van f 1.40.
stempeldatum: 9 Januari 1984

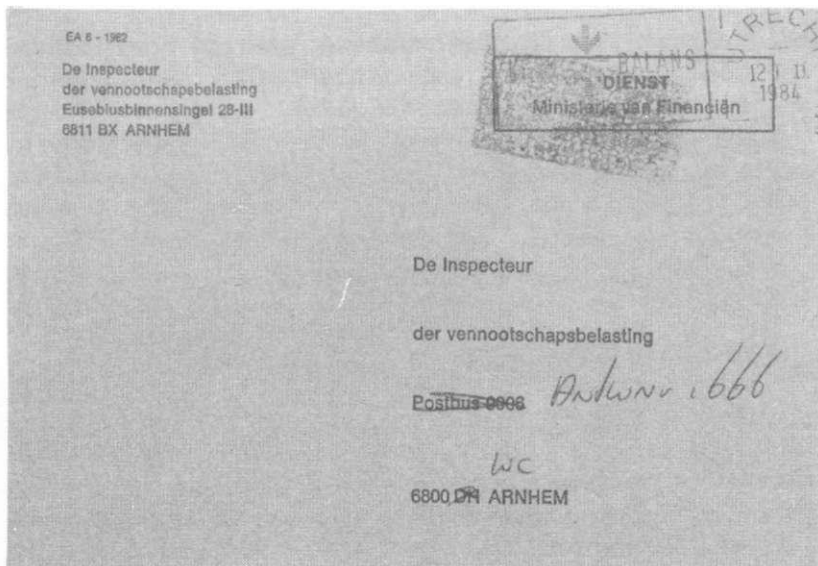
- 2) Gebruik van frankeermachine over de aanduiding "Dienst Nationale Ombudsman",
stempeldatum 3 januari 1984.

- 3) a en b. Twee "dienstbrieven", nu als partijenpost behandeld. Op de brief uit Doetinchem is de aanduiding "Dienst" met een stempel onzichtbaar gemaakt en een stempeltje "Port Betaald Doetinchem" aangebracht. De brief uit Heerlen (fragment) is met een typemachine op dezelfde wijze veranderd.

maar aan Uw belastingaangifte. We moeten nog afwachten of men nu van ons gaat verlangen dat ook wij deze brieven gaan frankeren of dat de retourenveloppen voorzien gaan worden van een zgn. "antwoordnummer"; in dat geval betaalt de ontvanger alsnog de portokosten (+ een kleine toeslag] (zie Afb.4). Overigens zal pas vanaf 1 april a.s. strafport geheven worden op ongefrankeerde retourenveloppen.

De invoering van deze regeling is bekend gemaakt in de PTT dienstorders 2] en ook in de landelijke pers (zie Afb.5), waarbij opgemerkt wordt dat de regeling "Dienst PTT" geen wijziging onderging. Minder bekend is, dat aangetekende dienstbrieven al vanaf medio 1983 volledig gefrankeerd dienden te worden. Die regeling is als een soort voorloper te beschouwen (zie Afb.6).

- 4) Retourenveloppe, waarop de aanduiding "Dienst" met een stempel onzichtbaar is gemaakt. Het adres is gewijzigd in "antwoordnummer", waardoor niet de afzender maar geadresseerde de portokosten (achteraf) betaalt. **Stempeldatum:** 12 januari 1984.

Overheid: zelf ook postzegels plakken

(Van onze Haagse redactie)

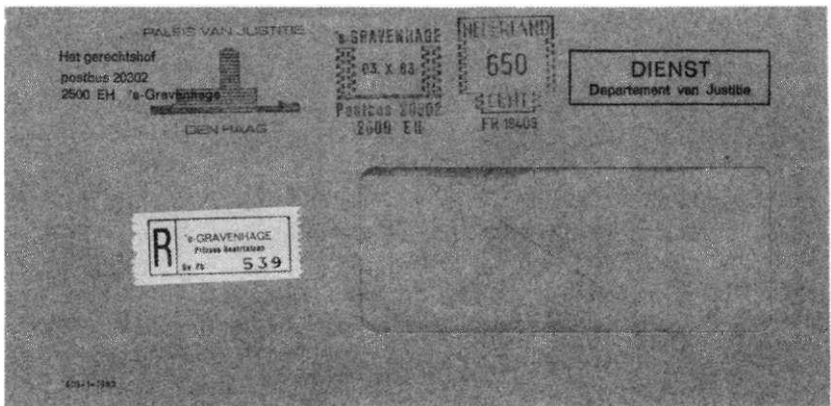
DEN HAAG - Ministeries moeten vanaf 1 januari postzegels gaan plakken op hun uitgaande post. De bekende 'dienstenveloppe' zal verdwijnen. In het kader van de bezuinigingen neemt het ministerie van verkeer en waterstaat, waar de PTT onder valt, niet langer alle kosten voor zijn rekening.

De maatregel die al in de Miljoenennota was aangekondigd, levert volgend jaar 100 miljoen gulden op. In totaal is er jaarlijks 200 miljoen gemoed met het verzenden van brieven en stukken door ministeries. Het ministerie van verkeer en waterstaat heeft de helft van dit bedrag over de verschillende departementen verdeeld als 'postzegelpotje'. Het restant zal door

de ministeries zelf moeten worden bekostigd.

In de Tweede Kamer, die ook onder het besluit valt, heeft dit al direct tot allerlei postbesparende maatregelen geleid. Zo zullen Kamerleden en medewerkers het personeelsblad en de rekeningen van het restaurant niet meer op hun privéadres ontvangen, maar in hun postvakje op het Binnenhof.

- 5) *Krantenknipsel uit het Parool van 23 december 1983.*

- 6) *Aangetekende "dienstbrief", echter met frankeermachine volledig gefrankeerd (f 6.50). datum: 03 oktober 1983.*

- 7) Twee brieven "aangetekend met bericht van ontvangst", beide verzonden door Kantongerecht Heerlen. De brief van 8 april 1983 is gefrankeerd met f 1.75, die van 27 juni 1983 met f 1.75 + f 6.50. De verplichting om aangetekende dienstbrieven volledig te frankeren was toen al van kracht.

Ook Afb.7 illustreert dit op een aardige manier. De bovenste brief is gefrankeerd met f 1.75: het recht voor "bericht van ontvangst" dat ook voorheen steeds betaald moest worden. De brief is van 8 april 1983. Daaronder is een zelfde dienstbrief afgebeeld, nu van 27 juni 1983; deze is gefrankeerd met f 1.75 en f 6.50 !! Het volledige aantekeningrecht dus.

Wie kan snuffelen vindt vast nog wel enkele stukjes om dit fragmentje posthistorie op leuke wijze te illustreren. Veel succes

Jos.M.A.G.Stroom, Amsterdam

- 1) Besluit van 5 oktober 1955 (Postbesluit) tot regeling van de binnenlandse tarieven en de verdere voorwaarden van de dienst der Posten.
- 2) Dienstorder H.562 d.d. 20 december 1983
- 3] Voor assistentie bij het zoeken van afbeeldingen wil ik bedanken R.van Baaren uit Arnhem en J.Oosterboer uit Rozenburg.

Bloemenmagazijn
en Plantenkas

bv bloemisterij

AALBERS

hatertseweg 275
telefoon 55 02 75 • nijmegen